

Mattia Preti. Odkrywając barokowe tajemnice Malty

Tekst łatwy do czytania i zrozumienia.

Historia sztuki na Malcie

Malta to państwo w Europie.

Malta leży na kilku wyspach **na Morzu Śródziemnym**.

Na Malcie przez długi czas rządził **Zakon Maltański**.

Zakon Maltański sprawił, że sztuka na Malcie bardzo się rozwijała.

Na Maltę przybyło wtedy wielu artystów.

Artyści przybywali głównie z Włoch.

Jednym z nich był **Mattia Preti**.

Zakon Maltański opuścił Maltę w 1798 roku.

Na Malcie zaczęła wtedy rządzić **Wielka Brytania**.

W czasie rządów Wielkiej Brytanii sztuka z Malty zaczęła być znana na świecie.

Dzieła sztuki opowiadały głównie o życiu pod rządami Wielkiej Brytanii.

Po drugiej wojnie światowej w sztuce pojawiły się nowe tematy.

Mattia Preti

Mattia Preti urodził się 24 lutego 1613 roku w **Tavernie we Włoszech**.

Mattia Preti w wieku 20 lat przeprowadził się do **Rzymu**.

W Rzymie Mattia Preti uczył się w **Akademii Świętego Łukasza**.

Akademia Świętego Łukasza to słynna szkoła, w której uczyli się ważni artyści.

Mattia Preti przeprowadził się z Rzymu do **Neapolu**.

Mattia Preti był już bardzo znany, gdy zamieszkał w Neapolu.

Podróże miały duży wpływ na twórczość Mattia Pretiego .

Mattia Preti był bardzo **zaradny**.

Poznawał ważnych ludzi, którzy zamawiali u niego obrazy.

Jednym z najważniejszych obrazów Mattia Pretiego był obraz **“Męczeństwo świętego Andrzeja”**.

Obraz “Męczeństwo świętego Andrzeja” znajduje się na ścianie Bazyliki świętego Andrzeja.

Dzięki obrazowi “Męczeństwo świętego Andrzeja” Mattia Preti był uważany za jednego z największych malarzy kościelnych.

Zakon Maltański

Zakon Maltański to katolicki zakon, który tworzyli **rycerze**.

Zakon powstał w **Jerozolimie** ponad 1000 lat temu.

Zakonnicy prowadzili w **Jerozolimie szpital**.

Gdy wybuchła wojna Zakon Maltański musiał opuścić Jerozolimę.

Zakon Maltański na 200 lat przeniósł się na **Rodos**.

Rodos to wyspa na Morzu Śródziemnym.

Rycerze z Zakonu Maltańskiego zarządzili na Morzu Śródziemnym.

Imperium Osmańskie też chciało rządzić na Morzu Śródziemnym.

Imperium Osmańskie było ogromnym państwem.

Imperium Osmańskie zajęło Rodos.

Zakon Maltański przegrał i musiał opuścić Rodos.

W 1530 roku rycerze Zakonu Maltańskiego zamieszkali **na Malcie**.

Malta to kraj, który leży na kilku wyspach na Morzu Śródziemnym.

W czasach rządów Zakonu Maltańskiego Malta bardzo się rozwinęła.

Na Maltę przybyli wybitni artyści, architekci i inżynierowie.

Zakon Maltański opuścił Malte w 1798 roku.

Zakon Maltański działa **do dziś**.

Dzisiaj Zakon Maltański ma swoje siedziby **na całym świecie**.

Członkowie Zakonu Maltańskiego **pomagają potrzebującym i chorym**.

Mattia Preti i Zakon Maltański

Mattia Preti przez całe życie próbował zdobywać **tytuły rycerskie**.

Tytuły rycerskie w tamtych czasach pokazywały jak ważny jesteś.

Zakon Maltański mógł przyznawać tytuły rycerskie.

Mattia Preti był znanym włoskim malarzem.

Zakon Maltański poprosił go o wykonanie obrazu.

Mattia Preti stworzył dla Zakonu **obraz „Święty Franciszek Ksawery”**.

Obraz zawisł w kościele świętego Jana w Valletcie.

Valletta to stolica Malty.

Mattia Preti przez 40 lat tworzył obrazy dla Zakonu Maltańskiego.

Mattia Preti dostał od Zakonu Maltańskiego **tytuł „Rycerz Łaski Magistralnej”**.

Dzięki tytułowi Mattia Preti był uważany za ważną osobę.

40 lat na Malcie

Mattia Preti przybył na Maltę, żeby wykonać prace w kościele świętego Jana.

Mattia Preti zauważył, że życie na Malcie daje mu wiele możliwości.

Mattia Preti zdecydował się zamieszkać na Malcie na stałe.

Mattia Preti żył i malował na Malcie przez 40 lat.

Obrazy Mattia Pretiego znalazły się w większości ważnych budynków na Malcie.

Na początku obrazy Mattia Pretiego były pełne przepychu i zdobień.

Taki styl malowania nazywany jest **stylem barokowym**.

Potem obrazy Mattia Pretiego stały się ponure.

Na obrazach pojawiły się ciemne barwy, z których wyłaniały się oświetlone postacie.

Taki styl malowania nazywany jest **stylem tenebrystycznym**.

Mattia Preti malował do śmierci w 1699 roku.

Arcydzieło

Arcydzieło to wspaniałe i ważne dzieło.

Najważniejszym dziełem Mattii Pretiego jest **obraz na suficie** kościoła świętego Jana.

Mattia Preti tworzył obraz na suficie kościoła przez 5 lat.

Na obrazie są rycerze i święci.

Obraz na suficie jest **w stylu barokowym**.

Styl barokowy jest pełen zdobień i przepychu.

Mattia Preti ozdobił również ściany kościoła świętego Jana rzeźbami.

Rzeźby przedstawiają między innymi liście, kwiaty i anioły.

Technika malarska

Technika malarska to sposób tworzenia obrazu.

Mattia Preti swoje obrazy malował na ścianach lub ręcznie robionym płótnie.

Płótno to specjalna tkanina, na której się maluje.

Mattia Preti pokrywał płótna ciemnym **gruntem**.

Grunt to substancja, którą pokrywa się tkaninę, żeby móc po niej malować.

Mattia Preti robił grunt z oleju Inianego i naturalnych barwników.

Mattia Preti zaczynał pracę nad obrazem od narysowania **szkicu**.

Szkic to wstępny plan obrazu.

Szkice obrazów na płótnie Mattia Preti malował czerwoną kredą, tuszem, ołówkiem lub farbami olejnymi.

Szkice obrazów na ścianie Mattia Preti robił na dużych kartkach.

Historia ukryta w obrazie

Na tym dużym obrazie widzimy świętą Katarzynę Aleksandryjską i kata.

Kat to osoba, która wykonuje wyroki śmierci.

Święta Katarzyna klęczy.

Kat ma ściąć jej głowę.

Na obrazie widać też **twarz innej osoby**.

Twarz innej osoby jest prawie przezroczysta.

Naukowcy zrobili **zdjęcia rentgenowskie** obrazu.

Zdjęcia rentgenowskie mogą pokazać, co znajduje się pod powierzchnią obrazu.

Naukowcy odkryli, że wcześniej na płótnie był obraz pod tytułem "Męczeństwo świętego Pawła".

Mattia Preti przerobił obraz.

Nie wiemy dlaczego.

Być może chciał oszczędzić czas i materiały.

Problemy konserwatorskie

Konserwator to osoba, która dba o stare dzieła sztuki.

Dzięki konserwatorom możemy dowiedzieć się, jak powstał obraz.

Mattia Preti malował bardzo dużo obrazów.

Często malował kilka obrazów w tym samym czasie.

Mattia Preti zatrudniał do pomocy w malowaniu **asystentów**.

Asystenci malowali niektóre obrazy Mattia Pretiego.

Konserwatorzy próbują dowiedzieć się, które obrazy namalowali asystenci.

Artystyczne dziedzictwo Pretiego

Dziedzictwo oznacza wszystko to, co zostawiamy po śmierci.

Dziedzictwem artystycznym malarza są na przykład jego obrazy.

Mattia Preti stworzył 600 obrazów.

Mattia Preti był rycerzem więc po śmierci mógł przekazać tylko część majątku.

Bliscy przyjaciele i asystenci odziedziczyli po Mattim Pretim wybrane obrazy i dom w Valletcie.

Mattia Preti zmarł w 1699 roku w wieku 86 lat.

Mattia Preti został pochowany w kościele świętego Jana.

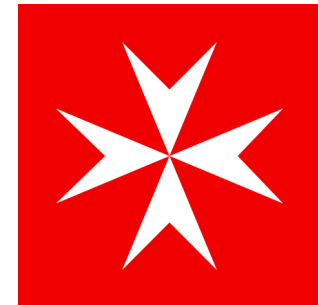
W kościele świętego Jana byli chowani tylko bardzo ważni rycerze Zakonu Maltańskiego.

Pochówek w kościele świętego Jana był wielkim wyróżnieniem.

Na grobie Mattia Pretiego obok rodzinnego herbu jest **krzyż maltański**.

Krzyż maltański ma 8 ramion.

Krzyż maltański jest symbolem Zakonu Maltańskiego.

Tekst łatwy do czytania i rozumienia przygotowała Kinga Wojaczek.

Konsultacje: Olga Orłowska.